

Uvodnik: zrelo in odgovorno spogledovanje vrtcev in šol s prihodnostjo

Vladimir Korošec

Šola za ravnatelje

Človekovo ustvarjalno delo je bilo v vseh zgodovinskih obdobjih usmerjeno v prizadevanje za doseganje boljšega in vrednejšega življenja, ki ne radosti in ne navdušuje zgolj trenutnih generacij, temveč se vselej živo spogleduje s prihodnostjo. Nemalokdaj je človek zaradi hlastanja za materialnimi dosežki zavestno zemarjal temeljne civilizacijske vrednote, uničeval, ranil in ubijal, ogrožal naravne dobrine in lastno življenje, da bi si lahko zagotovil trajno blagostanje in najvišje mesto v brezmejnem prostoru in neskončnem času. Nespametne zablode in nevredne stranpote je zmogel presepati le z znanjem, pridobljenim z zgodovinsko izkušnjo, z razumevanjem narave in vrednotenjem svojega lastnega poslanstva, zato je izobraževanje najpomembnejše področje individualnega in družbenega razvoja.

Šola je zapleteno stičišče raznolikih družbenih, gospodarskih in celo ideoloških interesov ter hkrati varno okolje za človekovo družbeno, moralno in čustveno dozorevanje, nenadomestljiva delavnica njegove ustvarjalnosti, neizčrpna razsežnost njegovega intelektualnega in poklicnega razvoja ter razkošno polje negovanja humanizma, solidarnosti, sodelovanja in družbene odgovornosti. Šola mora biti vedno pred časom ali vsaj v koraku z njim, prepoznavati mora spremembe, jih sprejemati ter spodbujati njihovo uveljavljanje. Sodobna šola se ne more izogniti odgovornosti za celosten razvoj posameznikov, družbe in gospodarstva, vendar mora imeti ustrezne razmere za opravljanje svoje dejavnosti, jasne in nedvoumne cilje in strategije, ustrezne materialne pogoje, motivirane in usposobljene kadre, vzpostavljeno partnersko sodelovanje z okoljem, predvsem pa zaupanje dijakov, staršev, gospodarstva in politike, da zmore in zna opravljati pomembne družbene naloge.

»Brez igranja z domišljijo se ni rodilo še nobeno delo. Igrati domišljije dolgujemo neizmerno veliko,« pravi psihoterapevt Carl Jung. Albert Einstein k temu dodaja: »Domišljija je vse. To je pregled velikih stvari, ki jih prinaša življenje. Domišljija je po-

membnejša od znanja.« Domišljija je nenadomestljiv dejavnik človekove inovativnosti v znanosti, umetnosti, tehnologiji, v vsakdanjem življenju, saj pomeni sposobnost domišljanja novih predstav, idej in vrednosti na podlagi védenja in zgodovinskih izkušenj o ljudeh, družbi in okolju. Domišljija je hvalevreden proces povezovanja preteklosti s sedanostjo in realna napoved prihodnosti. Veliko domišljije morajo imeti ravnatelji in strokovni delavci vzgojno-izobraževalnih zavodov za učinkovito pedagoško delo, da se lahko poglobijo v igrivi in vedoželjni svet otroške osebnosti, da se odgovorno soočajo z zahtevnimi pričakovanji staršev, da kljub nejasno zastavljenim nacionalnim vizijam prepoznajo in razumejo cilje posameznikovega in družbenega razvoja, da zmorejo v današnjem nerazsodnem času osmisлити temeljne človeške vrednote in jih znajo povezati s šolskim delom v korist otroka, celotne družbe in prihodnosti. Še posebej veliko domišljije morajo imeti, da lahko razumejo in sprejmejo spremembe, ki jih v slovenski šolski prostor nezadržno in neselektivno vnaša tehnološki in kulturni vihar 21. stoletja, ter ne nazadnje veliko domišljije za reševanje težav na področju šolstva. Letošnji jesenski posveti ravnateljic in ravnateljev so bili namenjeni spoznavanju otroka, učenca in dijaka v spremenjenem gospodarskem, kulturnem in tehnološkem okolju 21. stoletja ter predstavitvam inovativnih odzivov vrtcev in šol na izzive in spremembe, ki v skladu z načeli sodobnega izobraževanja postavljajo otroka, učenca oziroma dijaka v središče prizadevanj za kakovostno vzgojo in izobraževanje.

Za nadaljnji razvoj slovenskega šolstva so nedvomno pomembni tudi odgovori na nekatera izmed naslednjih vprašanj:

- Katere ključne gospodarske in družbene spremembe določajo prihodnost in razvoj?
- Katera znanja in spretnosti potrebujejo mladi za ustvarjalno delo in življenje v sodobnem svetu?
- Ali je slovenska šola pripravljena na izzive prihodnosti?
- Kako se spremembam prilagajata vodenje in organiziranost slovenskih šol?

S temi in podobnimi vprašanji se vsak dan soočajo šolska politika in stroka, predvsem pa učitelji in ravnatelji, ki so v neposrednem stiku z učenci in mladostniki. Uspešnega dela vrtcev in šol ter s tem prihodnosti vzgoje in izobraževanja ne določajo tehnološke spremembe, temveč ga z inovativnimi idejami ter s strokovnim in osebnim pristopom zaznamujejo strokovni delavci, vzgojitelji,

učitelji in ravnatelji, ki so zavezani poklicnim in človeškim vrednotam. Poučevanje je svojevrstna strokovna strast, ki se napaja z uspehi, veseljem, radostjo, mladostjo in neizmerno srčno hvaležnostjo. Ko jo enkrat začutiš, ji za vedno pripadaš, kajti učitelj ne postaneš, učitelj preprosto si.

V Šoli za ravnatelje smo po strokovni opredelitvi in moralnih načelih usmerjeni v razvoj vodenja vzgojno-izobraževalnih zavodov in v podporo ravnateljstvu. Skupaj z ravnateljicami in ravnatelji, strokovnimi delavci in drugimi deležniki si prizadevamo oblikovati in vzpostaviti nove pristope na področju vodenja, pristope, ki bodo postali del sistemskih rešitev ter bodo zagotavljali najvišjo kakovost pedagoškega in strokovnega dela v slovenskih vrtcih in šolah. Nenadomestljiv prispevek k razvoju vodenja ter razumevanju in utrjevanju slovenske pedagoške prakse je nedvomno revija *Vodenje v vzgoji in izobraževanju*, ki se nenehno odkrito spogleduje tudi z mednarodnimi izkušnjami. Letošnja tretja številka tako kot vse dosedanje prinaša poglobljeno strokovno razmišljanje o inovativnih učnih okoljih, inovativnem učenju, izjemnih dosežkih učencev, dijakov in učiteljev ter o prihodnosti slovenskih vrtcev in šol.

Iskreno se zahvaljujem avtorjem strokovnih prispevkov, uredniškemu odboru, glavni urednici in tajnici revije ter drugim strokovnim delavcem Šole za ravnatelje za dobro opravljeno delo v letu 2016 v upanju, da bomo tudi v prihodnje skupaj zavzeto in odgovorno soustvarjali in krepili teorijo in prakso vodenja na področju vzgoje in izobraževanja.

- Dr. Vladimir Korošec je direktor Šole za ravnatelje in odgovorni urednik revije *Vodenje*. vladimir.korosec@solazaravnatelje.si